

Sanoista tekoihin – hanke osallistava tilaisuus 7.4.2017

Ville Keränen & Hanne Seppälä
yht.tiedot: ville@banana.fi / 040 731 2084

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

www.banana.fi

+358 40 831 8118

Päivän ohjelma

Lounas

Orientaatio päivään

Ramona Grönstrand

Jenni Kettunen

Sarita Friman-Korpela

**Osallistavat
menetelmät**

Ville Keränen

Reipas esittäytyminen

World Cafe
MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.
Yhteenveto

TERVETULOA

SANOISTA
TEKOIHIN

OSALLISTAVAAN
TILAISUUTEEN

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

www.banana.fi

+358 40 831 8118

Orientaatio

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

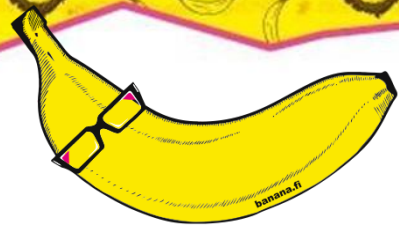
% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

MIKSI OSALLISTAVA TILAISUUS?

- TUTUSTUMME TOISIIMME HAUSKAN YHTEISTYÖN KAUITA
- KAIKKIEN TIETO JA OSAAMINEN ESIIN
- OHJELMA MUUTTUU TODEKSI KESKUSTELUJEN KAUITA
- HISTORIA & TARINAT

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

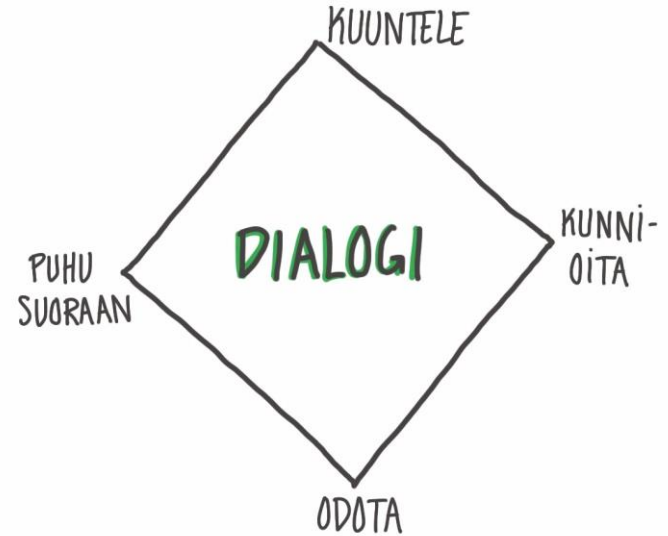
Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

MILLAISTA TOIMINTAA ODOTAMME OSALLISTUJILTA?

MONKEY BUSINESS

MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

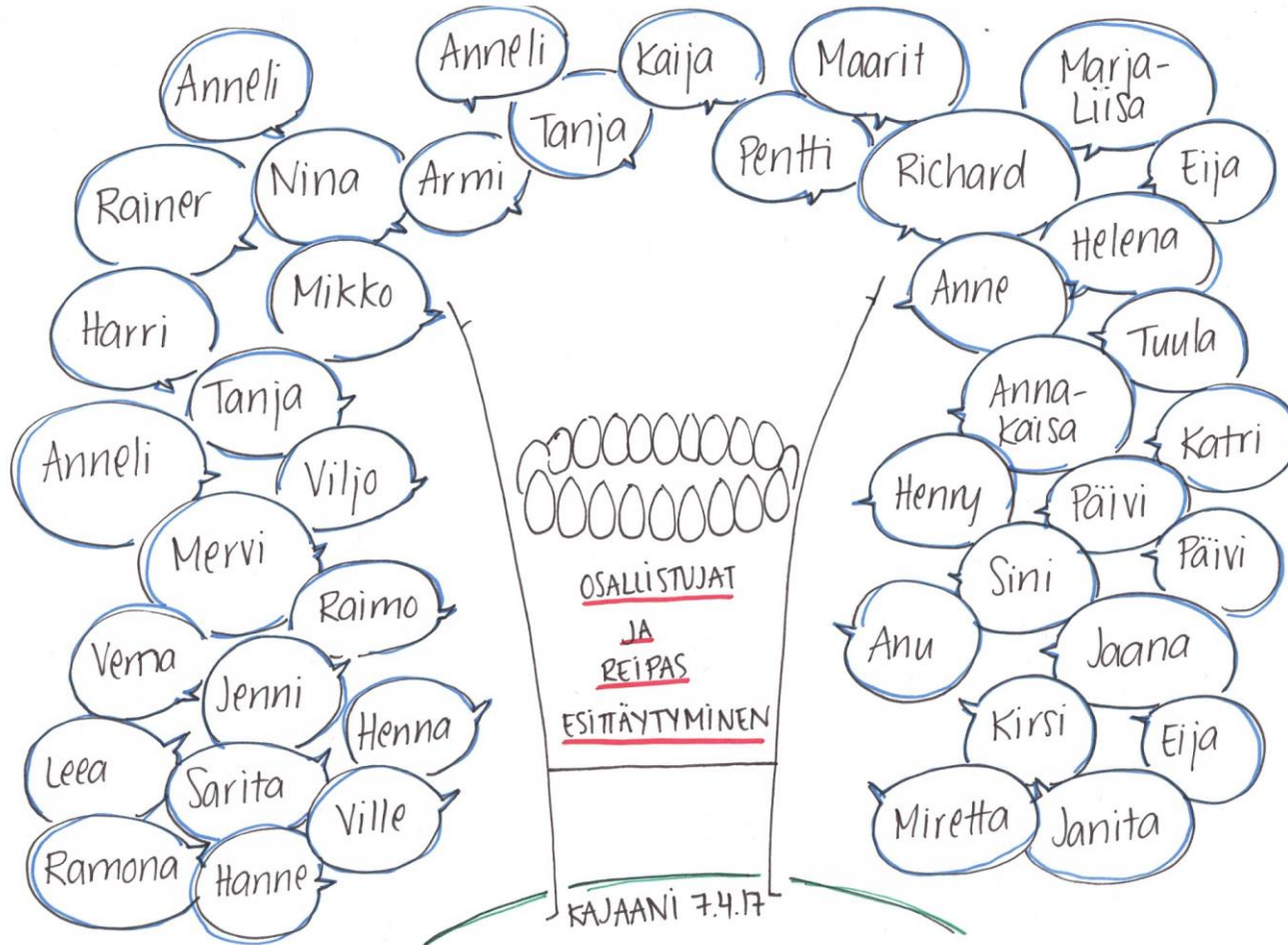
W.Isaacs: Dialogin käyttäytymismallit:

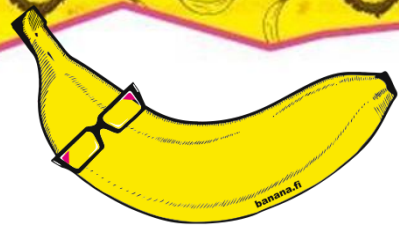
1. Kuuntele
2. Kunnioita
3. Odota
4. Puhu Sydämestä

Ketä on tänään paikalla?

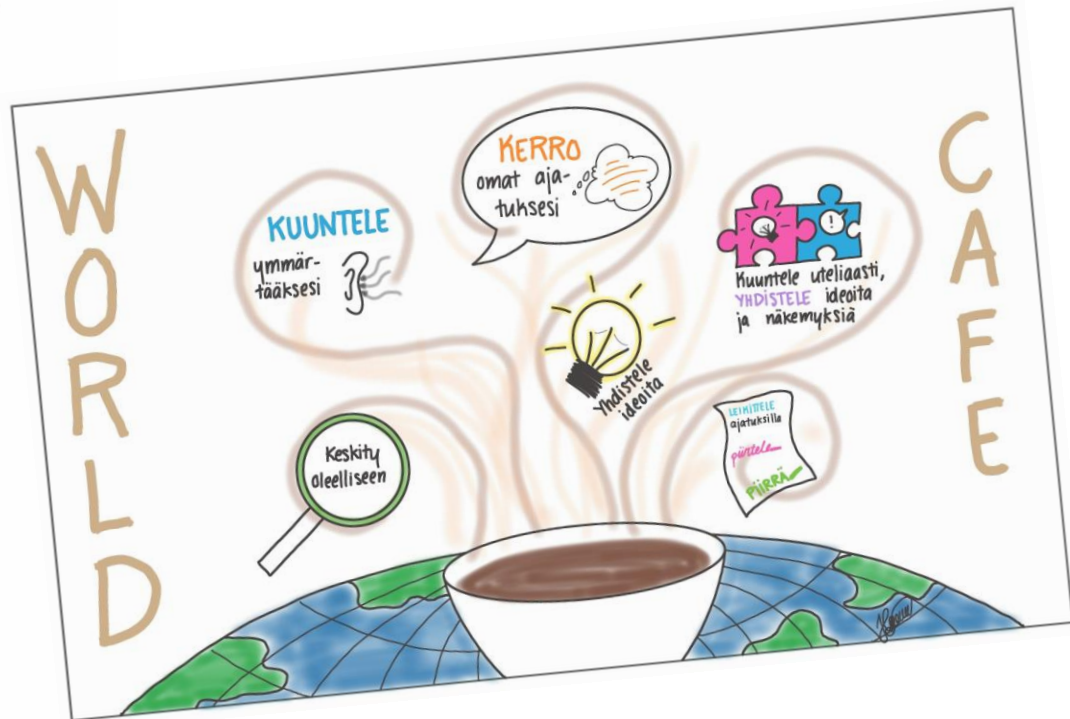

WORLD CAFE

1. AJATUSTEN VAIHTOA
2. KUUNTELUA & KESKUSTELUA
3. PIIRRÄ IDEOITA
4. YHDISTELE AJATUKSIA
5. VAIHDETAAN KIERROSTEN VÄLISSÄ PÖYTIÄ & JAETAAN IDEOITA KÄIKILLE
6. LUODAAN UUTTA YHDESSÄ

MONKEY BUSINESS

MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

Suomi / Finland

www.banana.fi

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

+358 40 831 8118

Kierros 1

Mitkä ovat
romanikulttuurin
vahvuudet, miten ne
voitaisiin tuoda
voimavaraksi ja
kilpailukykytekijäksi
koulutukseen /
työmarkkinoille?

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

MONKEY BUSINESS

MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

Suomi / Finland

www.banana.fi

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

+358 40 831 8118

TEKEMÄLLÄ
OPPIMINEN

- OPPI SOPIMUS
- TYÖLLISYYS-
MESSUT

SOSIAALISET
TAIDOT

ROHKEUS
◦ RADIOÄÄNI

LUOVUUS

JOUSTAVUUS

PAKOLAISTYÖ

YRITTÄJÄHENKISYYS

"TUNTO-
SARVET"

- VANHUSTYÖ
- NUORISOTYÖ

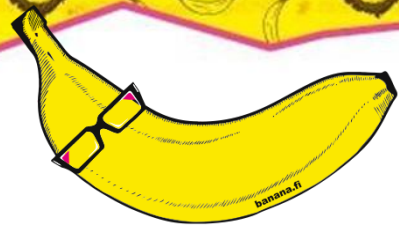
YHTEISÖJEN
RIKASTUTTAMINEN

ME-
HENKI

ME!

NOSTOT
KIERROS 1

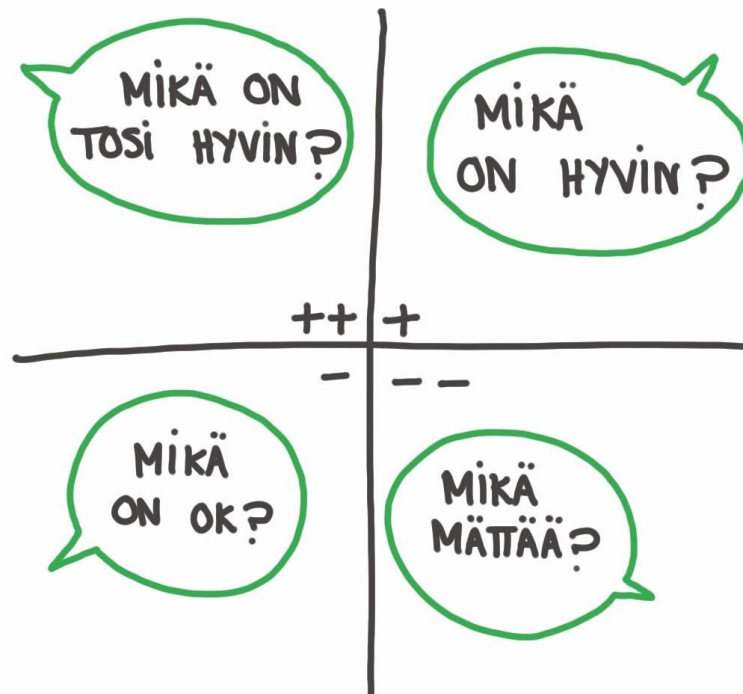
VAHVUUKSIEN
TIEDOSTAMINEN

Kierros 2

Näkökulmat:

- Lapset ja nuoret
- Nuoret aikuiset
- Aikuiset
- Seniorit

ALUEELLINEN &
PAIKALLINEN
NÄKÖKULMA

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

Mikä on tosi hyvin?

Lapset ja nuoret:

- Peruskoulu
- Tukipalvelut tarvittaessa
- Romaneissa alan työntekijöitä ja opiskelijoita
- Kielipesätoiminta
- Päiväkotipaikka helppo ja nopea saada lapselle (jos opiskelee tai saa töitä)
- Romanian “yhteiset lapset” → meidän, ei minun ja sinun lapset
- Kannustetaan koulunkäyntiin

Nuoret aikuiset:

- Opiskelupaikkoja tarjolla
- Työharjoittelupaikat
- Koulutukseen hakeutuminen, sen merkityksen tiedostaminen
- Vanhemmat valistuneempia → nuorten ohjaaminen (eteenpäin)
- Kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuus
- Nuorten keskinäinen yhteys
- Oppisopimuskoulutus
- Peruskoulu suoritetaan

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

Mikä on tosi hyvin?

Aikuiset:

- Lohibe buttijatta -hankkeen saavutukset, kurssit, koulutus
- Onnistuneet esimerkit
- Aktiivisuus, esim.romanityöryhmä
- Hankkeet
- Verkostot
- Koulutus
- Asuminen
- Kyky arvostaa vanhempia sukupolvia
- Kodin ja koulun yhteys
- **MONKEY BUSINESS** -hankkeen myyjäistyön perässä,

more action, more chaos, more mistakes, more learning.
ei hyvin vuoksi

Seniorit:

- Kulttuuriperinnön siirtäminen seuraaville sukupolville
- Elämäkokemus
- Toisista huolehtiminen
- Hyvä asema romaniyhteisössä, heitä arvostetaan ja kunnioitetaan (vanha on auktoriteetti yhteisössä)
- Seurakuntayhteys
- Terveystietämys on lisääntynyt → terveelliset elämäntavat
- Digimaailman auttaisi pitämään yhteyttä
- Hyvä yhteys kantaväestön vanhuksiin

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Puumi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

MONKEY BUSINESS

MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

Mikä on hyvin?

Lapset ja nuoret:

- Varhaiskasvatus
- Palvelut kaikille
- Integroitu asuminen
- Laadukkaat terveystieteiden ja terveyspalvelut → varhainen puuttuminen
- Kulttuuriin kasvaminen, tuki

Nuoret aikuiset:

- Yhteisöllisyys
- Tuen saaminen (palvelut + vertaistuki)
- Opiskelevien nuorten määrä
- Ohjaaja, “oma” työntekijä
- Aktiivisuus
- Kulttuurinen joustavuus lisääntynyt → ammatinvalintamahdollisuudet ovat laajentuneet

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

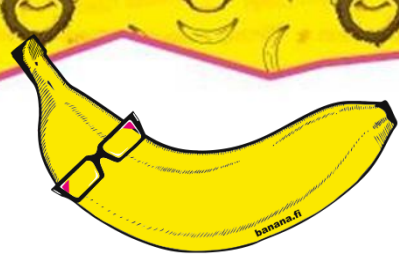
% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

www.banana.fi

+358 40 831 8118

Mikä on hyvin?

Aikuiset:

- Arjen sujuvuus
- Teollisten työpaikkojen lisääntyminen
- Saa tukea, jos osaa hakea
- Hankeosaaminen
- Halu mennä eteenpäin
- Motivaatio koulutukseen ja työelämään

Seniorit:

- Yhdenvertaiset palvelut
- Taloudellinen selviytyminen
- Asuntoasiat, asuminen
- Asuinalue turvallinen, jos siellä asuu romanivanhus

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

www.banana.fi

+358 40 831 8118

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

Suomi / Finland

www.banana.fi

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

+358 40 831 8118

Mikä on ok?

Lapset ja nuoret:

- Harrastukset
- Tytöt ja pojat eriarvoisessa asemassa
- Erilaisuuden kohtaaminen eri palveluissa (ennakkoluulot)
- Urheiluseuratoiminnassa hyvä vastaanotto

Nuoret aikuiset:

- Vapaa-ajan harrastukset
- Opinto-ohjaus peruskoulun jälkeen
- Kesätyöpaikkoja
- Oman toiminnan puuttuminen, mukaanmeno muiden järjestämiin
- Osallisuus
- Ryhmän pienuus
- Liian varhainen aikuistuminen
- Ennakkoluulot/stereotypiat
- Perheellistyminen nuorena
- Työllistymisen vaikeus
- Itsetunto (häpeä?)

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

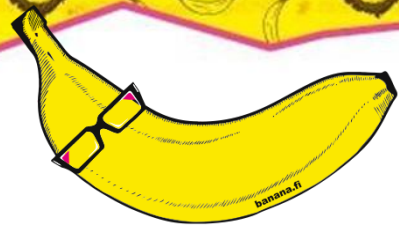
% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

Mikä on ok?

Aikuiset:

- Asumiseen liittyvät asiat
- Uudelleen kouluttautumisen mahdollisuudet
- Tiedossa työntekijätarve
- Mies- ja naistyöntekijöitä
- Yhdistystoiminta?
- Toiminta yksittäisiin henkilöihin varaaminen → väsyminen, haavoittuva
- Aktivointi / motivointi
- Tukeudutaan perheen apuun

Seniorit:

- Epätietoisuus, huom. omaiset
- Yleinen terveydentila
- Romanikielen kuihtuminen
- Kasvava yksinäisyys
- Samat ongelmat kuin valtaväestöllä
- Lapset eivät ehdi samalla tavalla huolehtia omista vanhemmistaan
- Ei haluta olla muille taakkana

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

MONKEY BUSINESS

MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

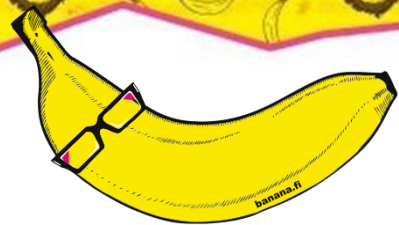
Suomi / Finland

www.banana.fi

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

+358 40 831 8118

Mikä mättää?

Lapset ja nuoret:

- Ulkoilu ja liikunta
- Nuorten harrastukset / liikaa luppoaikaa
- Tyttöjen juttuja puuttuu: laulaminen, käsityö, liikunta, tanssi
- Harrastusten tukeminen (vanhempien köyhyys ja vähävaraisuus)
- Subjektiiivinen päivähoito-oikeus
- Kiusaaminen ja puuttuminen
- Asennekasvatus
- Kulttuurisensitiivisen kasvatuksen puute
- Koulunkäynnin tukeminen on vaikeaa vanhemmille → elämäntapa, arki
- Virtuaalimaailman veto, ruutuaika

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

Nuoret aikuiset:

- Kysyntä ja tarjonta ei kohtaakaan nuorten harrastustarjonnassa
- Ei ole tarjolla tarpeeksi musiikkiharrastuksia
- Työ- ja harjoittelupaikkojen puute (pysyvämpi työ)
- Päihteet
- Siirtyminen työelämään
- Perinteisten arvojen heikkeneminen
- Ei mielenkiintoa yhteiskunnallisiin asioihin
- “Menestystarina” onnistumisesta tarvitaan
- Työllistymisen vaikeus (kouluttautuneet nuoret)

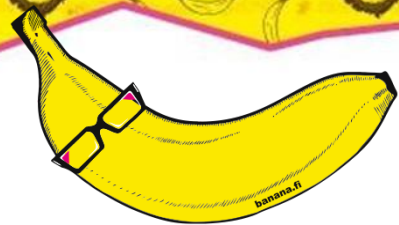
% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

Mikä mättää?

Aikuiset:

- Haasteet työllistymisessä
- Yksilöllinen tuki ja ohjaus
- Kajaanin syrjäinen sijainti
- Ennakkoluulot ja asenteet
- Kulttuurin joustamattomuus?
- Hankkeiden tulosten siirtymä rakenteisiin
- Pitkäjänteisyys on haasteena
- Palvelujen piiriin hakeutuminen on vaikeaa
 - Valta-asema → avun piiriin hakeutumisesta saatetaan “rankaista” esim. Lastensuojeluilmoituksella (luottamus)
- Paperit
- Pomot

Seniorit:

- Yksinäisyys
- Virikkeiden puuttuminen
- Yhteiskunnan muutokseen sopeutuminen
- Koulutuksen puute
- Romanikulttuurin piirteiden huomioiminen (hoivatyö ym.)
- Palveluihin hakeutuminen → tieto niistä
- Päihteitä käyttävät nuoret eivät kunnioita vanhempia
- Hoivapalvelut jää syrjään digikehityksestä
- Harrastusten puuttuminen
- Vanhusten oma päihteiden käyttö

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

www.banana.fi

+358 40 831 8118

Kierros 3

Miten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu romaniperheiden osalta kunnassamme tällä hetkellä?

Mitä kehitettävää tässä olisi? Missä haluamme olla 5v. Kuluttua? Millä keinoin?

Suomi / Finland

www.banana.fi

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

+358 40 831 8118

HARJOITTELU-
PAIKAT &
TYÖPAIKAT

- PIILOTYÖPAIKAT
- VERKOSTOT

ROMANIEN
KOULUTUS

- TÄLLÄ HETKELLÄ
KANTAVÄESTÖ
KOULUTAA ROMANEJA

ROMANEJA MUKANA
ERI TYÖTEHTÄVISSÄ,
PÄÄTÖKSENTEOSSA,
ARJESSA & KOULUISSA

ERITYISPALVE-
LUIDEN HA-
KEMINEN

OPPILAAN-
OHJAUS
◦ MOTIVOINTI

ROMANIKIELI
KIELILAIN
PIIRIIN

PALVELUIDEN
SAATAVUUS
HYVÄ

- PÄIVÄHOITO-OIKEUS

NOSTOT
KIERROS 3

KOHDATAAN
IHMINEN
IHMISENÄ!

Kierros 4

Miten siirrymme sanoista tekoihin: miten ja millä keinoilla voisimme edistää konkreettisesti kainuulaisten romaniperheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia?
Mitä minä aion tehdä seuraavaksi?

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

+358 40 831 8118

www.banana.fi

ESITYS KAUPUN-
GILLE, ETTÄ

➤ ROMANEJA TÖIHIN

➤ ERI PUOLILLE

- VARHAISKASVATUS
- KOULUT
- VANHUSTEN HOITO
- ...

"OMA PUNAINEN
LANKA SELKIY-
TYI PÄIVÄN
AIKANA"

KULTTUURITULKKI
MAHDOLLISTAA
KOHTAAMISET

ASIOIDEN
MUUTTAMINEN
SISÄLTÄPÄIN

➤ TYÖMARKKINOIDEN
VERKOSTOJEN
RAKENTAMINEN

SOTE- &
MAKU-
FOORUMIT

www.otakantaa.fi

SANOISTA
TEKÖIHIN

ROMANIVITSIT &
NIIHIN PUUTTU-
MINEN

OMALLA ESIMERKILLÄ TOIMIMINEN

- KOHTAAMISET ARJESSA
- 8.4. JUHLAAN OSALLISTU-
MINEN

ERILAISUUDEN HUOMIOIMINEN

- ESIM. NUKET

HARJOITTELU-/ TYÖMAHDOLLI- SUUKSIEN TARJOAMINEN

TIEDON TUOTTAMI- NEN PERHEKES- KUKSIIN

KUNNIOITTAMINEN

POSITIIVINEN VIESTINTÄ

- HANKKEESTA
KIRJOITTAMINEN

KULTTUURI- JA LIIKUNTATOIMINTA ◦ VIMAHALLIN PUKUKOPIT

SANOISTA TEKOIHIN

ASENNE

KANNUSTAMINEN & RINNALLA KULKEMINEN

OMA-ALOITTEISUUS & SINNIKKYYS

OPINTO-OHJAUS

YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMAT

TEE JOTAIN
ERI TAVALLA
KUIN ENNEN!

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

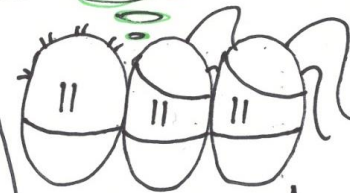

Kajaanin romanityöryhmän terveiset

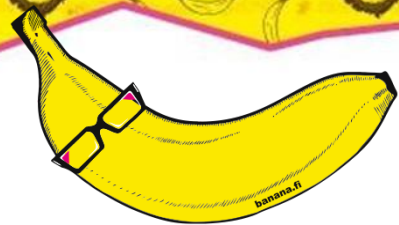
ALKUVUODESTA ON KARTOITETTU
KAJAANILAISTEN ROMANIPERHEIDEN
TUEN TARVETTA ELÄMÄN
ERI OSA-ALVEILLA.

MAALISKUUSSA MONIAMMATILLINEN
RYHMÄ KOKOONTUI KESKUSTELEMAAN
JA SUUNNITTELEMAAN UUTTA
HANKETTA KARTOITUKSESSA SAADUN
TIEDON POHJALLE. 7.4.2017 JÄR-
JESTETTY SANOISTA TEKOIHIN
HANKKEEN ALUETILAISUUS MAHDOL-
LISTI KESKUSTELUJEN JATKAMISEN
JA TARJOSI MYÖS UUSIA AVAUKSIA.

MIKÄLI SINULLE
HERÄSI IDEOITA,
AJATUKSIA TAI
HALWA OSALLISTUA
UUDEN ROMANI-
HANKKEEN SUUN-
NITTELUUN, OLETHAN
YHTEYDESSÄ!

KAJAANIN
ROMANI-
TYÖRYHMÄ

Kajaanin romanityöryhmän yhteystiedot

Jenni Kettunen:

jenni.kettunen@kajaani.fi, 044 710 0001

Ramona Grönstrand:

ramonagronstrand@hotmail.com

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

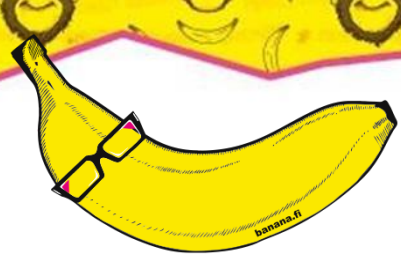
% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi

Kiitos kaikille!

MONKEY BUSINESS
MORE ACTION. MORE CHAOS. MORE MISTAKES. MORE LEARNING.

% Crazy Town
Lutakonaukio 7

40100 Jyväskylä

Suomi / Finland

+358 40 831 8118

www.banana.fi